

QUAN ĐIỂM “ĐẢNG TA LÀ ĐẠO ĐỨC, LÀ VĂN MINH” CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH VÀ SỰ VẬN DỤNG CỦA ĐẢNG TA TRONG GIAI ĐOẠN HIỆN NAY

LÊ THỊ HIỀN (*)

Tóm tắt: Trong bài phát biểu tại Lễ kỷ niệm 30 năm Ngày thành lập Đảng, Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Đảng ta là đạo đức, là văn minh”⁽¹⁾ - đây là luận điểm sâu sắc, nhất quán và xuyên suốt trong tư tưởng của Người về Đảng Cộng sản Việt Nam; là kết tinh những giá trị đặc sắc của danh dự, sự đoàn kết, trí tuệ, bản lĩnh và trong sáng của mỗi đảng viên và tổ chức đảng. Chính vì lẽ đó, Đảng ta luôn kế thừa và vận dụng sáng tạo những quan điểm của Người vào việc xây dựng, bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng trong giai đoạn hiện nay.

Từ khóa: Đảng ta là đạo đức, là văn minh; sự vận dụng; tư tưởng Hồ Chí Minh.

Abstract: In his speech in the event of the 30th Anniversary Ceremony of the Establishment of our Party, President Ho Chi Minh emphasized that: “Our party is the embodiment of ethics and civilization”⁽¹⁾ - this is the deep and consistent guiding needle in his thought about the Communist Party of Vietnam, the crystallization of unique values of honor, solidarity, intelligence, bravery and integrity of each member of the Party and Party organizations. For that reason, our Party always succeeds and applies his notion in an innovative manner to the construction and defense of the ideological foundation of the Party under current circumstances.

Keywords: Our party is the embodiment of ethics and civilization; application; Ho Chi Minh thought.

Ngày nhận bài: 08/5/2023

Ngày biên tập: 29/6/2023

Ngày duyệt đăng: 18/7/2023

1. Nội dung và ý nghĩa sâu sắc trong quan điểm “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” của Chủ tịch Hồ Chí Minh

Tư tưởng Hồ Chí Minh về “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” là sự phản ánh bản chất tốt đẹp của một đảng cách mạng chân chính, đồng thời cũng là sự khẳng định vai trò, sứ mệnh của Đảng đối với sự nghiệp cách mạng Việt Nam. Với vai trò là đội tiên phong của giai cấp công nhân, đại biểu trung thành cho lợi ích của giai cấp công nhân, nhân dân lao động và của dân tộc, “Đảng ta phải thật trong sạch, phải xứng đáng là người lãnh đạo, là người đầy tớ thật trung thành của nhân dân”⁽²⁾. Đảng có sứ mệnh vẻ vang là lãnh đạo công cuộc cải tạo xã hội cũ, xây dựng một xã hội mới tốt đẹp, mang đến ấm no, hạnh phúc cho

toàn thể dân tộc, vì vậy Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn quan tâm nhắc nhở: “Đảng ta là một đảng cách mạng, ngoài lợi ích của nhân dân và giai cấp công nhân, Đảng ta không có lợi ích nào khác”⁽³⁾. Vì nước, vì dân; vì độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội trở thành lẽ sống cao cả, thiêng liêng, làm cho Đảng luôn trong sạch, vững mạnh, luôn “dĩ công vi thượng”. Đó là yếu tố quyết định để Đảng ta trở thành biểu tượng của trí tuệ, danh dự, lương tâm, trách nhiệm; là thước đo giá trị của Đảng cầm quyền chân chính và liêm khiết.

Sức mạnh của Đảng không chỉ biểu hiện ở lòng nhiệt tình cách mạng mà còn biểu hiện ở năng lực lãnh đạo, ở trình độ trí tuệ của Đảng. Để có tầm nhìn, trí tuệ, Đảng phải nắm vững lý luận cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin, bởi vì không có lý luận cách mạng thì không nắm bắt được quy luật, không nhận thức một cách tự giác toàn bộ

(*) TS; Viện Hồ Chí Minh và các lãnh tụ của Đảng, Học viện Chính trị quốc gia Hồ Chí Minh

hoạt động của mình, dễ rơi vào chủ nghĩa kinh nghiệm, mù quáng trong hành động. Chủ tịch Hồ Chí Minh nêu rõ: “Đảng mà không có chủ nghĩa cũng như người không có trí khôn, tàu không có bàn chỉ nam”⁽⁴⁾. Người khẳng định: “Bây giờ học thuyết nhiều, chủ nghĩa nhiều, nhưng chủ nghĩa chân chính nhất, chắc chắn nhất, cách mệnh nhất là chủ nghĩa Lênin”⁽⁵⁾, là “cái cẩm nang thần kỳ”, “là mặt trời soi sáng”, là kim chỉ nam đúng đắn cho giai cấp công nhân và toàn thể nhân dân Việt Nam đứng lên đấu tranh giành độc lập dân tộc và mang đến ấm no, hạnh phúc cho nhân dân.

Ngoài phương pháp tư duy khoa học biện chứng, cách mạng, Đảng còn phải tổ chức chặt chẽ, thống nhất ý chí và hành động, kỷ luật nghiêm minh, lấy tập trung dân chủ làm nguyên tắc cơ bản trong tổ chức và hoạt động. Chủ tịch Hồ Chí Minh cho rằng, thực hiện tốt nguyên tắc này tạo thành sức mạnh đoàn kết, thống nhất của Đảng: “Đảng ta tuy nhiều người, nhưng khi tiến đánh thì chỉ như một người. Đó là nhờ kỷ luật”⁽⁶⁾. Việc thường xuyên chỉnh đốn và đổi mới sẽ làm cho Đảng ta trong sạch, vững mạnh, làm cho đội ngũ cán bộ, đảng viên không ngừng được bồi dưỡng, nâng cao phẩm chất đạo đức, bản lĩnh chính trị và năng lực công tác đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ. Người chỉ rõ: “Phải biết rằng tình hình khách quan thay đổi hàng giờ hàng phút, một chủ trương của ta hôm nay đúng, hôm sau đã không hợp thời, nếu ta không tỉnh táo kiểm điểm những tư tưởng hành vi của ta để bỏ đi những cái quá thời, sai hỏng, nhất định ta sẽ không theo kịp tình thế, ta sẽ bị bỏ rơi, bị các bạn tỉnh táo nhanh nhẹn hơn vượt đi trước”⁽⁷⁾.

Từ rất sớm, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã cảnh báo: “Một dân tộc, một đảng và mỗi con người, ngày hôm qua là vĩ đại, có sức hấp dẫn lớn, không nhất định hôm nay và ngày mai vẫn được mọi người yêu mến và ca ngợi”⁽⁸⁾. Trong bản *Di chúc* Người đã căn dặn: “Việc cần phải làm trước tiên là chỉnh đốn lại Đảng, làm cho mỗi đảng viên, mỗi đoàn viên, mỗi chi bộ đều ra sức làm tròn nhiệm vụ đảng giao phó cho mình, toàn tâm toàn ý phục vụ nhân dân. Làm được như vậy, thì dù công việc to lớn mấy, khó khăn mấy chúng ta cũng nhất định thắng lợi”⁽⁹⁾. Chỉ có luôn đổi mới và chỉnh đốn, Đảng ta mới

loại bỏ được những yếu tố lạc hậu, bổ sung giá trị, nguồn lực mới, góp phần vào công cuộc xây dựng và phát triển đất nước.

2. Sự vận dụng, bổ sung và phát triển quan điểm “Đảng ta là đạo đức, là văn minh” trong giai đoạn hiện nay

Để xây dựng Đảng thực sự trở thành Đảng “là đạo đức, là văn minh”, Hội nghị Trung ương 4 khóa XIII khẳng định: “Phải đặc biệt coi trọng và đưa công tác xây dựng, chỉnh đốn Đảng lên tầm cao mới, gắn với xây dựng hệ thống chính trị trong sạch, vững mạnh. Đây là nhiệm vụ có ý nghĩa sống còn đối với sự tồn vong của Đảng và chế độ xã hội chủ nghĩa ở nước ta”. Và coi đây là sự phát triển rõ nét trong tư duy lý luận của Đảng, dựa trên nền tảng của một hệ thống lý luận khoa học và cách mạng của chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh. Qua đó, tiếp tục nhấn mạnh vai trò, vị trí, tầm quan trọng của xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh cả về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ.

Về xây dựng, chỉnh đốn Đảng, Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII đưa ra quan điểm chỉ đạo: “Phải kiên định và không ngừng vận dụng, phát triển sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội; kiên định đường lối của Đảng; kiên định các nguyên tắc xây dựng Đảng để xây dựng và bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa”⁽¹⁰⁾. Vai trò, tầm quan trọng của việc kiên định nguyên tắc xây dựng Đảng được Đảng ta khẳng định và nhấn mạnh: “Sự chặt chẽ về nguyên tắc là vấn đề sống còn của Đảng và bảo đảm quan trọng nhất cho sức sống, sự trong sạch và vững mạnh của Đảng”⁽¹¹⁾. Giữ vững và phát huy bản chất giai cấp công nhân của Đảng, bảo đảm định hướng xã hội chủ nghĩa ở nước ta được coi là yếu tố mang tính quyết định đến năng lực lãnh đạo, năng lực cầm quyền, sức chiến đấu của Đảng, là tư tưởng nhất quán trong quá trình lãnh đạo của Đảng Cộng sản Việt Nam. Để thực hiện được nguyên tắc đó, Đảng ta phải không ngừng nâng cao lập trường, bản lĩnh chính trị, trình độ, trí tuệ, tính chiến đấu của mỗi tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên, trước hết là cán bộ lãnh đạo, quản lý chủ chốt các cấp.

“Tạo chuyển biến mạnh mẽ, thực chất trong đổi mới phương thức lãnh đạo của Đảng đối với hệ thống chính trị, bảo đảm hiệu quả, thiết thực, sát thực tiễn, đáp ứng yêu cầu lãnh đạo toàn diện của Đảng trong giai đoạn mới. Giữ vững nguyên tắc của Đảng, đồng thời phát huy sự chủ động, sáng tạo của các cấp ủy, tổ chức đảng và cán bộ, đảng viên, của từng cơ quan, tổ chức, cá nhân trong hệ thống chính trị”.
Nghị quyết số 28-NQ/TW ngày 17/11/2022 của Hội nghị Trung ương lần thứ sáu, khóa XIII.

Để xây dựng Đảng thực sự tiêu biểu về đạo đức và văn minh trong điều kiện mới, Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII yêu cầu: “Nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các giá trị đạo đức cách mạng theo tinh thần Đảng ta là đạo đức, là văn minh cho phù hợp với điều kiện mới và truyền thống văn hóa tốt đẹp của dân tộc”⁽¹²⁾. Xây dựng Đảng về đạo đức luôn là việc làm thường xuyên, quan trọng trong công tác xây dựng Đảng, trong đó việc giáo dục, rèn luyện đạo đức cách mạng cho đội ngũ cán bộ, đảng viên được xem là khâu then chốt và mục tiêu mà Đảng ta phấn đấu, làm cho Đảng thực sự tiêu biểu cho “trí tuệ, danh dự và lương tâm của thời đại”. Xây dựng Đảng về đạo đức thể hiện trong mối quan hệ chặt chẽ với xây dựng Đảng về chính trị, tư tưởng, tổ chức và cán bộ. Trong phương hướng, nhiệm vụ đầy mạnh hơn nữa công tác xây dựng Đảng trong sạch, vững mạnh, xây dựng văn hóa Đảng, Nghị quyết Đại hội XIII của Đảng xác định: “Trong những năm tới phải đặc biệt coi trọng và đẩy mạnh hơn nữa xây dựng chính đốn Đảng toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ”⁽¹³⁾. Trong đó, xây dựng Đảng về đạo đức là “nền tảng”, là “cái gốc” cho Đảng trong sạch, vững mạnh, nâng cao năng lực lãnh đạo, cầm quyền của Đảng.

Để củng cố và tăng cường mối quan hệ mật thiết giữa Đảng với Nhân dân, Văn kiện Đại hội ĐBTQ lần thứ XIII đề ra các giải pháp trọng tâm là: “Tiếp tục xây dựng đội ngũ cán bộ thật sự “trọng dân, gần dân, tin dân, hiểu dân, học dân, dựa vào dân và có trách nhiệm với dân”⁽¹⁴⁾; “nghe dân nói, nói dân hiểu, làm dân tin”; đồng thời, “Chăm lo, đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ cán bộ chuyên trách công tác dân vận”⁽¹⁵⁾. Trong đó,

cần chú ý việc phát huy vai trò, sự tham gia của Nhân dân trong xây dựng, ban hành tổ chức thực hiện các chủ trương của Đảng và chính sách, pháp luật của Nhà nước trên cơ sở bảo đảm hài hòa lợi ích giữa Nhà nước, doanh nghiệp và người dân, giữa các vùng, miền; quan tâm đến các đối tượng yếu thế trong xã hội. Tiếp tục hoàn thiện, cụ thể hóa, thực hiện tốt cơ chế “Đảng lãnh đạo, Nhà nước quản lý, Nhân dân làm chủ” và phương châm “Dân biết, dân bàn, dân làm, dân kiểm tra, dân giám sát, dân thụ hưởng”. Tổ chức có hiệu quả, thực chất việc người dân tham gia giám sát, đánh giá hiệu quả hoạt động của các tổ chức trong hệ thống chính trị, phẩm chất, năng lực của đội ngũ cán bộ, đảng viên. Lấy kết quả công việc, sự hài lòng và tín nhiệm của người dân làm tiêu chí quan trọng để đánh giá chất lượng tổ chức bộ máy và chất lượng cán bộ, đảng viên.

Trải qua 93 năm qua, dưới ngọn cờ chủ nghĩa Mác - Lênin và tư tưởng Hồ Chí Minh, Đảng Cộng sản Việt Nam đã lãnh đạo dân tộc ta, nhân dân ta đi từ thắng lợi này đến thắng lợi khác... đó là kết quả hội tụ của nhiều yếu tố, mà trước hết và trên hết là sự đoàn kết, thống nhất của Đảng, toàn quân và toàn dân ta - qua đó tiếp tục khẳng định Đảng ta thực sự là một đảng cách mạng, chân chính, thực sự “là đạo đức, là văn minh”./.

Ghi chú:

(1),(3),(8) Hồ Chí Minh, *Toàn tập*, tập 12, Nxb CTQG-ST, H.2011, tr.403, tr.524, tr.672.

(2),(9) Sdd, tập 15, tr.612, tr.616.

(7) Sdd, tập 4, tr.28.

(4),(5) Sdd, tập 2, tr.289, tr.289.

(6) Sdd, tập 6, tr.17.

(10),(12) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.109, tr.184.

(11) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đảng toàn tập*, tập 37, Nxb CTQG-ST, H.2004, tr.772.

(13) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập I, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.190.

(14),(15) Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, tập II, Nxb CTQG-ST, H.2021, tr.248, tr.249.